



09.05.2016

Ryj/1

§ 456

Pohjoisbaanan pyörätiesuunnitelman välillä Ratapihantie – Käpylän asema hyväksyminen

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Pohjoisbaanan välillä Ratapihantie-Käpylän asema suunnitelmat nrot 30474/1-3 siten, että hankkeen rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 5 800 000 euroa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30474/1-3
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30474/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 30474/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 30474/3
- 5 Pohjoisbaanan Ratapihantie-Käpylä koostepiirustus (HKR 30474/4)
- 6 Käyttöoikeussopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleisten töiden lautakunnan esitys

Yleisten töiden lautakunta esittää 1.3.2016 Pohjoisbaanan välillä Ratapihantie-Käpylän asema suunnitelmien (nrot 30474/1-3) hyväksymistä.

Suunnitelmaselostus, suunnitelmapiirustukset sekä koostepiirustus ovat liitteinä 1 -5. Käyttöoikeussopimus on liitteenä 6.

Aikaisempia päätöksiä

Kaupunginhallitus hyväksyi 27.1.2014 § 109 pyöräilyn edistämishojelman periaatteet kaupungin virastoissa ja liikennelaitos- liikelaitoksessa



09.05.2016

Ryj/1

ohjeellisenä noudatettaviksi. Kaupunginhallitus päätti lisäksi, että ohjelmaa toteutetaan siinä esitettyjen vastuutahojen toimesta kunkin vuoden talousarvion mahdollistamassa laajuudessa huomioiden katualue- ja liikenneväylämuutosten vaikutukset alueen asukkaiden ja yritysten toimintaan.

Kaupunginhallitus merkitsi 12.1.2015 § 50 tiedoksi Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma -asiakirjan ja hyväksyä sen ohjeellisina noudatettavaksi. Eräs liikkumisen kehittämisohjelmassa määritellyistä toimintalinjauksista koskee pyöräliikennettä: Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteysverkko.

Kaupunkisuunnittelulautakunnassa jo aiemmin hyväksytyjä pyöräilyä koskevia suunnitelmia ovat kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkon tavoitetila 2025 ja tavoiteverkon 2025 toteutusohjelma sekä pyöräliikenteen laatukäytävien (baanojen) verkkosuunnitelma.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 10.6.2014 § 200 pyöräilyn baanaverkon alustavat yleissuunnitelmat jatkosuunnittelun pohjaksi.

Yleistä pyöräliikenteen laatuverkoista eli baanoista

Pyöräliikenteen laatuverkot eli baanat ovat pyöräliikenteen runkoväyliä, jotka yhdistävät seudun suurimmat asuinalueet keskustoihin ym. suuriin työpaikkakeskittymiin ja mahdollistavat nopean, suoran ja tasavauhtisen pyöräliikenteen kaupungissa. Baanaverkko koostuu sekä uusista osuuksista että parannettavista nykyisistä pyöräteistä. Baanat hyödyntävät nykyisiä tai rakenteilla olevia puisto-, rata tai moottoritiekäytäviä.

Baanat ovat lähtökohtaisesti kaksisuuntaisia pyöräteitä, jotka on eroteltu selkeästi muusta ajoneuvoliikenteestä. Jalankulku erotellaan aina omalle väylänosalleen rakenteellisesti. Baanat pyritään suunnittelemaan suoriksi ja mahdollisimman tasaisiksi. Baanojen tavoitepoikkileikkaus on 4,0 m.

Suunnitelman lyhyt kuvaus

Yksi kaupunkisuunnitteluviraston 10.6.2014 hyväksymän yleissuunnitelman neljästä ensimmäiseksi toteutettavaksi ajatellusta baanaverkon osuudesta on nyt käsittelyssä oleva Pohjoisbaana eli Ratapihantien–Käpylän aseman välinen osa pääradan varren baanayhteyttä.

Pohjoisbaana on uusi 1,6 kilometriä pitkä nopea pyöräilyreitti ja se liittyy sekä etelässä että pohjoisessa nykyisiin väyliin. Osuus yhdistää Pasisilan ja Käpylän radanvarren pyörätiet toisiinsa.



Nykyisin pääradan suunnan pyöräilyreitti sijaitsee Louhenpuistossa. Se on mäkinen ja maastossa mutkitteleva kevyen liikenteen yhteys, joka ei vastaa pyöräliikenteen laatuverkolle asetettuja vaatimuksia. Ongelmina ovat mm. hyvin suuret korkeuserot ja jyrkät mäet sekä yhdistetyt jalan- kulun ja pyöräilyn reitit.

Suunniteltu pyörätien leveys Pohjoisbaanalla on neljä metriä ja jalkakäytävän pääosin kaksi metriä. Jalkakäytävä on eroteltu rakenteellisesti omalle väyläosalleen. Pyörätie päällystetään punaisella asfaltilla ja jalkakäytävä normaalilla asfaltilla. Parannuksena nykytilanteeseen on erityisesti suurten korkeuserojen poistuminen.

Uusi suora ja tasainen yhteys parantaa liikenneturvallisuutta sekä uudella pyöräosuudella että puistossa kulkevilla muilla reiteillä pyöräilyn siirtyessä pääosin baanalle. Myös pyöräilyn houkuttelevuus lisääntyy nopeutuvien ajoaikojen ansiosta. Yleissuunnitelman yhteydessä tehdyn baanaverkon liikennekysyntäennusteen mukaan käyttäjämääräksi on arvioitu noin 2200 pyöräilijää/vrk ja kesän huippuvuorokautena 4400 pyöräilijää/vrk.

Pohjoisbaana sijaitsee pääasiassa asemakaavan 7510 mukaisella rautatiealueella ja osittain asemakaavan 7310 mukaisella puistoalueella Louhenpuistossa. Rautatiealueen omistaa valtio ja haltija on Liikennevirasto. Kiinteistövirasto ja Liikenneviraston ovat tehneet käyttöoikeussopimuksen Pohjoisbaanan rakentamisesta valtion rautatiealueelle.

Pohjoisbaanan keskivaiheilla maastossa on ensimmäisen maailmasodan aikaisia linnoitteita, jotka osin häviävät rakentamisen takia. Museovirasto on kartoittanut merkitykselliset kohteet ja laatinut asiasta inventointiraportin. Kajoaminen kohteeseen on mahdollista ilman erillistä lupaprosessia museoviraston kanssa 27.1.2016 sovituin ehdoin.

Tarkempi kuvaus suunnitelmasta on suunnitelmaselostuksessa.

Suunnitelmaluonnoksia on esitelty asukkaille yleisötilaisuudessa 5.10.2015. Luonnokset olivat esillä myös rakennusviraston internetsivuilla 5.10.–14.10.2015 välisen ajan.

Kustannukset ja aikataulu

Suunnitelman rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 5 800 000 euroa, keskimäärin noin 160 euroa/m² (alv 0 %).

Vuotuiset ylläpitokustannukset ovat yhteensä 28 000 euroa (alv 0 %).

Rakennusvirasto on varautunut Pohjoisbaanan rakentamiseen vuosina 2016–2017.



09.05.2016

Ryj/1

Hanke on mahdollista rahoittaa vuoden 2016 talousarvioon sisältyvän 10-vuotisen investointiohjelman kohdasta 8 03 09 katujen perusparantaminen ja liikennejärjestelyt alakohdassa jalankulun ja pyöräilyn väylät varattujen määrärahojen puitteissa. Kyseisessä kohdassa jalankulun ja pyöräilyn väylien rakentamiseen on osoitettu vuodelle 2016 yhteensä 9 milj. euroa ja vuodelle 2017 yhteensä 8,8 milj. euroa.

Saadut lausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa suunnitelman hyväksymistä ja kiirehtii sen toteuttamista esitettyssä aikataulussa 2016 - 2017. Kiinteistövirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa asiaan. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asiaan.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä pitää hanketta tarpeellisena verrattain korkeista rakentamiskustannuksista huolimatta. Hankkeen kustannuksia nostavat mm. vaativat olosuhteet (kallioleikkaukset ym.).

Hanke on kaupungin hyväksymien pyöräilyn edistämistä koskevien linjausten mukainen. Yhteys on tärkeä täydennys pyöräilyn laatuverkossa, ja se parantaa parhaillaan rakentuvan Keski-Pasilan saavutettavuutta erityisesti pohjoisen suunnasta. Kohde on toteutusvalmiudessa olevista pyöräilyn laatureiteistä nykyjärjestelyiltään eniten parannusta vaativa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30474/1-3
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30474/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 30474/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 30474/3
- 5 Pohjoisbaanan Ratapihantie-Käpylä koostepiirustus (HKR 30474/4)
- 6 Käyttöoikeussopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

HKR



09.05.2016

Ryj/1

Päätöshistoria

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 22.4.2016

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 18.4.2016

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Liikenneviraston ja Helsingin kaupungin tekemästä käyttöoikeussopimuksesta koskien rataosan Pasila-Riihimäki kiinteistöjen 91-410-1-4 ja 91-411-1-158 (Pasila 17.KO) alueella välille Hakamäentie – Käpylän asema sijoitettavasta kevyen liikenteen väylästä. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Alueella sijaitsee tai on sijainnut muinaismuistolain (295/1963) suojaamat Helsingin maalinnoituksen 1. maailmansodan aikaiset tukikohdan 1914 asemat 35, 35a-b ja 37-39 rata-alueen itälaidalla ja rata-alueen itäpuolella Louhenpuistossa sijaitsevilla mäenrinteillä. Kyseessä on eripituisia maalla peitetyjä kivivalleja, jotka rakennettiin linnoittamisen alkuvaiheessa vuonna 1914. Museovirasto inventoi, kartoitti ja dokumentoi Helsingin rakennusviraston toimeksiannosta kohteet baanan suunnittelun yhteydessä vuonna 2015.

Inventoinnissa todettiin asemien 37-39 tuhoutuneen aiemmin rata-alueen leventämisen yhteydessä. Asemasta 35 tuhoutuu baanan rakentamisen takia joitakin metrejä länsiosasta, kohde 35a tuhoutuu kokonaan ja kohde 35b säilyy. Museovirasto on suostunut linnoitteisiin kajoamisen tarvittavilta osilta. Helsingin kaupunginmuseo dokumentoi rakennustöiden aikana vallien poikkileikkauksia.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asiasta.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 05.04.2016 § 120

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Hankennumero 5264_27

Lausunto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566



09.05.2016

Ryj/1

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pääradan varressa kulkeva Pohjoisbaana on keskeinen osa kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymää baanaverkkoa. Yleisten töiden lautakunnan käsittelemä suunnitelma pohjautuu aiemmin hyväksytyyn Pohjoisbaanan alustavaan yleissuunnitelmaan ja se on laadittu kiinteässä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa. Liikenneviraston kanssa on tehty käyttöoikeussopimus rautatiealueen käytöstä hankkeen tarpeisiin. Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa suunnitelman hyväksymistä ja kiirehtii sen toteuttamista esitetyssä aikataulussa 2016 - 2017.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Leena Silfverberg, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37091
leena.silfverberg(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 01.03.2016 § 98

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Esitys

Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Pohjoisbaanan suunnitelman nrot 30474/1-3 välillä Ratapihantie-Käpylän asema hyväksymistä.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Pohjoisbaana kuuluu ns. pyöräliikenteen laatukäytäviin eli baanaverkkoon (Kslk 18.6.2013 § 228). Suunniteltava osuus Ratapihantie-Käpylän asema on osa pääradan varren baanayhteyttä. Pohjoisbaanan suunnittelu perustuu Helsingin baanaverkon yleissuunnitelmaan, jonka kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt 10.6.2014 § 200 jatko-suunnittelun pohjaksi.

Pohjoisbaana on tarkoitettu nopeaan pyöräilyyn ja se liittyy sekä etelässä että pohjoisessa nykyisiin väyliin, jotka tulevaisuudessa parannetaan baanaverkkosuunnitelman mukaan.

Pohjoisbaanan länsipuolella on päärata ja itäpuolella Louhenpuisto ja Keijontiehen rajoittuva asuinalue. Rakennuskohteen maasto muodostuu jyrkkäpiirteisistä avokalliosta ja loivapiirteisistä pehmeikköalueista.



Rata on melko syvässä kallioleikkauksissa ja korkeilla penkereillä pehmeikköalueiden kohdilla.

Pohjoisbaana sijaitsee pääasiassa asemakaavan 7510 mukaisella rautatiealueella ja osittain asemakaavan 7310 mukaisella puistoalueella Louhenpuistossa.

Rautatiealueen omistaa valtio ja haltija on Liikennevirasto.

Kiinteistöviraston tonttiosasto on hyväksynyt 6.11.2015 § 229 Liikenneviraston kanssa on tehdyn käyttöoikeussopimuksen Pohjoisbaanan rakentamisesta valtion rautatiealueelle (liite 6).

Pohjoisbaanan keskivaiheilla maastossa on ensimmäisen maailmasodan aikaisia linnoitteita, jotka osin häviävät rakentamisen takia. Museovirasto on kartoittanut merkitykselliset kohteet ja laatinut asiasta inventointiraportin. Kajoaminen kohteeseen on mahdollista ilman erillistä lupaprosessia museoviraston kanssa 27.1.2016 pidetyssä kokouksessa sovituin ja muistioon kirjatuin ehdoin.

Baanan toteutus vaatii mittavia kalliolouhintoja aivan radan vieressä. Louhinnat joudutaan tekemään pienissä osissa yöaikaan ennalta sovitujen liikennekatkojen aikana. Kohde sijaitsee lähellä asutusta, joten rakentamisessa huomioidaan Helsingin ympäristökeskuksen asettamat rajoitukset melulle, pölyämislle ja tärinöille.

Suunnitelma

Pohjoisbaana välillä Ratapihantie–Käpylän asema on uusi 1,6 kilometriä pitkä nopea pyöräilyreitti ja se liittyy sekä etelässä että pohjoisessa nykyisiin väyliin.

Linjauksen osalta baana on tuotu kallioleikkausten kohdilla mahdollisimman lähelle olemassa olevaa ratakuilua louhintamäärien minimoimiseksi. Pehmeikköosuuksilla linjaus on viety kauemmaksi ratapenkereiden pysyvyyden varmistamiseksi ja radan kuivatuksen ennaltaan pitämiseksi. Tasaus on suunniteltu siten, että pyöräilyn laatureitin edellyttämä loivapiirteisyys toteutuu.

Pyörätien leveys on 4,0 metriä ja jalkakäytävän 2,0 metriä lukuun ottamatta kallioleikkauskohtia, jossa se on 1,25 metriä.

Pyörätie päällystetään punaisella asfaltilla ja jalkakäytävä normaalilla asfaltilla.

Rakentamisen yhteydessä poistettavan puuston korvaajaksi puiston puoleiselle reunalle istutetaan uusia lehtipuita.



09.05.2016

Ryj/1

Vuorovaikutus

Suunnitelmat on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja Liikenneviraston kanssa.

Suunnitelmaluonnoksia on esitelty asukkaille yleisötilaisuudessa 5.10.2015. Luonnokset olivat esillä myös rakennusviraston internetsivuilla 5.10.–14.10.2015 välisen ajan.

Kustannukset ja aikataulu

Suunnitelman rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 5 800 000 euroa, keskimäärin noin 160 euroa/m² (alv 0 %). Vuotuiset ylläpitokustannukset ovat yhteensä 28 000 euroa (alv 0 %).

Pohjoisbaanan rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2016–2017 investointiohjelmassa.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 09 katujen perusparantaminen ja liikennejärjestelyt alakohdasta jalankulun ja pyöräilyn väylät.

Käsittely

01.03.2016 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijän muutos:

- Liite 4 Suunnitelmapiirustus nro 30474/3 korvataan päivitetyllä suunnitelmapiirustuksella, jossa raitti 6 on levennetty ja raitin näkemät parannettu.
- Liite 5 Koostepiirustus 30474/4 korvataan päivitetyllä suunnitelmapiirustuksella, jossa raitti 6 on levennetty ja raitin näkemät parannettu.

Vastaehdotus: Terhi Koulumies

Esitän esitysehdotuksen ensimmäisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

- "Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Pohjoisbaanan suunnitelman nrot 30474/1-3 välillä Ratapihantie-Käpylän asema toteuttamisen lykkäämistä tuleville vuosille ajankohtaan, jolloin kaupungin taloudellinen tila on parempi."

Esitän otsikon "Kustannukset ja aikataulu" toisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

- "Pohjoisbaanan rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2016-2017 investointiohjelmassa. Pyörätiehankkeiden keskinäistä tärkeysjärjestystä on kuitenkin vielä tärkeää pohtia siitä



09.05.2016

Ryj/1

näkökulmasta, millä uudistuksilla voidaan kustannustehokkaimmin parantaa pyöräilijöiden turvallisuutta ja arvioida, olisivatko jotkin muut hankkeet siitä näkökulmasta kiireellisemmin toteutettavia kuin jotkin Pohjoisbaanan tieosuudet."

Kannattaja: Maria Landén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Esitän esitysehdotuksen ensimmäisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

"Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Pohjoisbaanan suunnitelman nrot 30474/1-3 välillä Ratapihantie-Käpylän asema toteuttamisen lykkäämistä tuleville vuosille ajankohtaan, jolloin kaupungin taloudellinen tila on parempi."

Esitän otsikon "Kustannukset ja aikataulu" toisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

"Pohjoisbaanan rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2016-2017 investointiohjelmassa. Pyörätiehankkeiden keskinäistä tärkeysjärjestystä on kuitenkin vielä tärkeää pohtia siitä näkökulmasta, millä uudistuksilla voidaan kustannustehokkaimmin parantaa pyöräilijöiden turvallisuutta ja arvioida, olisivatko jotkin muut hankkeet siitä näkökulmasta kiireellisemmin toteutettavia kuin jotkin Pohjoisbaanan tieosuudet."

Jaa-äännet: 5

Antti Möller, Henrik Nyholm, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Pörrö Sahlberg

Ei-äännet: 2

Terhi Koulumies, Maria Landén

Tyhjä: 1

Tuomo Valokainen

Poissa: 1

Mariam Rguibi

23.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Juha Väätäinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38547
juha.vaatainen(a)hel.fi